

KS. KAZIMIERZ PANUŚ

Sprawozdanie prezesa Polskiego Towarzystwa Teologicznego za rok 2010

Poprzednie walne zebranie Polskiego Towarzystwa Teologicznego odbyło się 23 lutego 2010 roku. Obejmowało część sprawozdawczą i udzielenie absolutorium zarządowi za rok 2009. W drugiej części wręczono medal „Zasłużony dla Polskiego Towarzystwa Teologicznego” ks. prał. dr. Tomaszowi Chmurze oraz wysłuchano wykładu prof. dr. hab. Andrzeja Borowskiego nt. *Kapłan i kapłaństwo w kręgu tematów literackich*.

Rok 2010 był trzecim rokiem działalności zarządu Towarzystwa wybranego 20 lutego 2008 roku na trzyletnią kadencję. Działal on w następującym składzie:

ZARZĄD

Prezes: ks. prof. zw. dr hab. Kazimierz Panuś

Wiceprezes: ks. dr hab. Roman Kuligowski, prof. UKSW

Sekretarz: ks. mgr Kazimierz Moskała

Skarbnik: ks. dr Andrzej Mojżeszko

Bibliotekarz: ks. dr hab. Jan Bednarczyk

Kierownik Sekcji Wydawniczej: mgr Sebastian Wojnowski

KOMISJA REWIZYJNA

Przewodniczący: ks. prof. zw. dr hab. Tomasz JELONEK

Członkowie: ks. dr Sylwester Jędrzejewski SDB, ks. dr Artur Kardaś CR

SĄD POLUBOWNY

Przewodniczący: ks. prof. zw. dr hab. Stefan Koperek

Członkowie: ks. dr hab. Robert Tyrała, ks. dr Józef Rapacz († 6 II 2010)

Z końcem 2010 roku Polskie Towarzystwo Teologiczne liczyło 788 członków. W roku sprawozdawczym przyjęto 31 osób, w tym 8 do Oddziału w Sandomierzu, 4 do Oddziału w Kielcach oraz 5 do Sekcji Liturgicznej. Od poprzedniego walnego zebrania do domu Ojca odeszli (według posiadanych informacji): ks. prof. dr hab. Krzysztof Szczygieł, ks. inf. Jan Kościółek oraz ks. abp prof. Józef Życiński, który był członkiem Towarzystwa od 1975 roku.

Spełniając wymogi statutowe zarząd odbył w roku sprawozdawczym cztery zebrania w dniach: 27 kwietnia 2010, 29 września 2010, 24 listopada 2010, 23 lutego 2011.

Podczas pierwszego zebrania wysłuchano referatu ks. prof. dr hab. Janusza Mastalskiego nt. *Edukacja w dobie globalizacji*. Następnie powołano trzyosobowy zespół w składzie: ks. prof. Janusz Królikowski, ks. prof. Roman Kuligowski i ks. dr Bogusław Mielec do przygotowania trzyletniego cyklu sesji naukowych nt. *Teologia kultury*. Zatwierdzono ks. dr Damiana Wąsika na kierownika Sekcji Teologii Fundamentalnej.

Podczas drugiego zebrania zarządu wysłuchano referatu ks. prof. dr hab. Romana Kuligowskiego nt. *Globalizacja – refleksje nad encykliką „Caritas in veritate” Benedykta XVI*. Ks. prof. dr hab. Janusz Królikowski zapoznał zarząd z programem sesji naukowej nt. *Kościół i kultura*. Ks. prezes przedstawił program konferencji naukowej *Via Pulchritudinis. Wątki biblijne w literaturze i kulturze polskiej* organizowanej przez Komitet Nauk Teologicznych Polskiej Akademii Nauk na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II, której współorganizatorem wraz z Wydziałem Polonistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego było Polskie Towarzystwo Teologiczne. Konferencja ta odbyła się w Krakowie w dniach 16–18 listopada 2010 roku, a publikacja pokonferencyjna ukazała się w Wydawnictwie UNUM pod koniec roku 2010. W trakcie II zebrania zarządu przyjęto rezygnację ks. prof. Jana Zimnego z funkcji kierownika Oddziału w Sandomierzu.

Trzecie zebranie zarządu rozpoczął wykład ks. prof. dr hab. Jana Orzeszyny nt. *Kapłan wobec współczesnych wyzwań bioetycznych*. Następnie ks. dr Paweł Borto z Kielc przedstawił program sesji ekumenicznej zaplanowanej na 25 stycznia 2011 roku na zakończenie Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan. W dalszej części zebrania ks. prof. Janusz Królikowski zaprezentował program pierwszej sesji naukowej z zakresu teologii kultury pt. *Przyszłość człowieka zależy od kultury* (tytuł zaczerpnięty ze słów Jana Pawła II) i odbędzie się w dniach 2 i 3 czerwca br. Prof. dr hab. Tomasz Węclawowicz poinformował członków zarządu o konferencji nt. *Dzieje kościoła pw. Bożego Ciała na Kazimierzu*, która odbyła się 8 listopada 2010, a której współorganizatorem była Sekcja Sztuki Sakralnej. W trakcie zebrania powołano o. dr. Andrzeja Kukłę CSsR na nowego kierownika Sekcji Prawa Kanonicznego, zatwierdzono ks. dr hab. Romana B. Sieronia, prof. KUL, na nowego kierownika Oddziału w Sandomierzu oraz ustalono terminu walnego zebrania.

Czwarte zebranie zarządu poprzedziło walne zebranie. Zostało poświęcone pracom nad programem dotyczącym kultury, zasadom finansowania działalności upowszechniającej naukę przez ministra nauki i szkolnictwa wyższego, stronie internetowej oraz tegorocznym konferencjom naukowym organizowanym. W trakcie obrad zatwierdzono ks. dr hab. Henryka Majkrzaka SCJ na nowego kierownika Sekcji Filozoficznej.

W roku sprawozdawczym Polskie Towarzystwo Teologiczne kontynuowało badania nad zagadnieniem przebaczenia. Ich efektem była ogólnopolska konferencja nt. *„Trwali oni w nauce Apostołów i we wspólnocie, w łamaniu chleba i w modlitwach” (Dz 2, 42). Ideał pierwszej wspólnoty wobec rozbitej jedności. Perspektywy pojednania*, która odbyła się 25 stycznia 2011 roku w Instytucie Dialogu Międzykulturowego w Krakowie. W trakcie jej trwania wygłoszono następujące referaty: *Dz 2, 42 w świetle egzegezy. Podstawowe wymiary biblijnego przesłania* (ks. prof. dr hab. Roman Pindel), *Ideał wspólnoty chrześcijańskiej w świetle tradycji prawosławnej* (dr Jerzy Ostapczuk), *Ideał wspólnoty chrześcijańskiej w tradycji protestanckiej (luteranckiej)* (ks. dr Dariusz

Chwastek), *Ideał wspólnoty chrześcijańskiej w oczach katolików* (ks. dr hab. Przemysław Kantyka, prof. KUL). Konferencja ta zamyka trzyletni program badawczy na temat pojednania.

Działalność sekcji specjalistycznych

Polskie Towarzystwo Teologiczne tworzy 15 sekcji specjalistycznych, Sekcja Wydawnicza prowadząca Wydawnictwo UNUM, 12 oddziałów terenowych oraz Studium Syndonologiczne.

STUDIUM SYNDONOLOGICZNE moderuje ks. doc. dr hab. Jerzy Chmiel. Utrzymuje ono stałą łączność z syndonologami za granicą. W Kongresie Syndonologicznym w Rzymie brał udział członek Studium mgr inż. Jerzy Dołęga-Chodasiewicz z Kielc, który po powrocie do kraju odbył kilkanaście spotkań, wygłaszając dla zainteresowanych konferencje na temat Całunu Turyńskiego.

SEKCJA BIBLIJNA. Kierownikiem sekcji jest ks. dr hab. Roman Bogacz. W roku sprawozdawczym sekcja spotkała się trzykrotnie. 19 maja 2010 roku odbyło się sympozjum poświęcone kapłaństwu powszechnemu w Biblii, w trakcie którego zostało wygłoszonych 6 referatów: *Biblijne podstawy kapłaństwa powszechnego* (ks. dr hab. Roman Bogacz), *Ofiary ze zwierząt w kulcie Izraela – od przywileju głowy rodziny do posługi kapłana* (dr Anna Wajda), *Efod oraz Urim i Tummim. Kapłan przekazicielem woli Bożej* (dr Marcin Majewski), *Świątynia Nowego Przymierza* (mgr. lic. Wiesław Chałupnik), *Chrystus jako kapłan w Przemienieniu* (ks. dr Roman Mazur) oraz *Kapłańskie aspekty Tajemnicy Wcielenia* (ks. prof dr hab. Tomasz Jelonek). Drugie spotkanie Sekcji Biblijnej odbyło się 27 października 2010 roku w klasztorze Braci Mniejszych Kapucynów w Krakowie. Tematem spotkania była *Wspólnota ludu Bożego w Starym i Nowym Testamencie*. W dyskusję wprowadzały dwa referaty: *Wspólnota ludu Bożego w ST s. dr Natanaeli Zwijacz OSU* prezentujący temat *q'chal JHWH* (wspólnoty Bożej) na podstawie studium Księgi Liczb oraz *Wspólnota ludu Bożego w Nowym Testamencie* ks. dr. Romana Mazura SDB ukazujący wspólnotę ludu Bożego Nowego Testamentu jako „Ciała Chrystusa”. Żywa dyskusja nad referatami skupiła się na problemie inspiracji, jakimi kierował się Apostoł Narodów, używając takiego obrazu Kościoła. Podkreślono, iż choć Biblii nagminnie przypisuje się czerpanie inspiracji z literatur ościennych, często ten proces jest odwrotny: wiele motywów literackich starożytnego Bliskiego Wschodu oraz kultury grecko-rzymskiej czerpało inspirację z Biblii i jej oryginalnego nauczania. Trzecie spotkanie Sekcji Biblijnej odbyło się 19 stycznia 2011 roku w siedzibie Międzyzakonnego Wyższego Instytutu Katechetycznego w Krakowie i poświęcone było zagadnieniu: *Ewangelie dzieciństwa – historia czy mit?* Referat wprowadzający w dyskusję wygłosił ks. dr Stanisław Wronka, redaktor naczelny „Ruchu Biblijnego i Liturgicznego”. Prelegent w oparciu o opracowanie Carstena Petera Thiedego *Jesus. La fede. I fatti* (Padova 2009) przeanalizował najważniejsze elementy ewangelii dzieciństwa (Betlejem, spis Kwiryniusza, gwiazda, rzeź niewiniątek, ucieczka do Egiptu itp.) w kontekście ich wiarygodności historycznej. W wielu miejscach w oparciu o powyższe opracowanie wykazał historyczną możliwość i duże prawdopodobieństwo zaistnienia wspomnianych sytuacji i wydarzeń. W dyskusji podkreślono obecność przynajmniej dwóch elementów „mitu” w ewangeliiach dzieciństwa: wizyta pogan oraz objawienie się anioła pasterzom; zwrócono także uwagę na potrzebę właściwego rozumienia mitu oraz na inne ciekawe kwestie związane z ewangeliami dzieciństwa.

SEKCJA TEOLOGII MÓRALNEJ. Sekcję prowadzi ks. dr Bogusław Mielec. W roku sprawozdawczym ukończono prace nad wydaniem publikacji *Wokół Biblii i moralności*. Sekcja była także współorganizatorem konferencji naukowej z okazji 15-lecia wydania encykliki Jana Pawła II *Evangelium vitae*, które odbyło się 4 listopada 2010 roku. Prace Sekcji w ostatnim okresie koncentrowały się wokół przygotowania kolejnej konferencji naukowej pt. *Na skrzyżowaniu teologii moralnej i pedagogiki*, która odbyła się 21 lutego 2011 i miała charakter interdyscyplinarny.

SEKCJA HOMILETYCZNA. Przewodniczącym sekcji jest ks. prof. zw. dr hab. Kazimierz Panuś. W roku sprawozdawczym 2010 kierownik sekcji wziął udział w konferencji zorganizowanej w Zakopanem 9 lutego 2010 przez Komitet Techniki Rolniczej Polskiej Akademii Nauk oraz Uniwersytet Rolniczy w Krakowie, wygłaszając wykład pt. *Quo vadis Europa? Quo vadis Polsko? Niepokojące przemiany społeczno-kulturowe we współczesnym świecie*. Drugie spotkanie sekcji miało miejsce podczas konferencji: *Duchowość klasztorów polskich – klasztor franciszkanów w Krakowie* w dniu 4 grudnia 2010 roku. Kierownik Sekcji wygłosił wówczas wykład pt. *Księżna i służąca. Przesłanie duchowe błogosławionych Salomei i Anieli Salawy zawarte w kazaniach polskich*.

SEKCJA SOCJOLOGICZNO-PASTORALNA, którą kieruje ks. dr Stefan Dobrzański, skupia 22 naukowców z dziedziny socjologii, katolickiej nauki społecznej i teologii pastoralnej działających głównie w środowiskach naukowych Krakowa, Warszawy i Lublina. W roku sprawozdawczym sekcja zorganizowała jedno posiedzenie naukowe na temat pojawiającego się kryzysu spowiedzi z wykładami: *Czy istnieje kryzys spowiedzi dorosłych i młodzieży?* (ks. dr Stefan Dobrzański) oraz *Sakrament pojednania w opinii młodzieży szkół maturalnych* (dr Paweł Chmura). Członkowie sekcji brali także udział w licznych konferencjach oraz wygłaszali prelekcje popularnonaukowe.

SEKCJA TEOLOGII ŻYCIA WEWNĘTRZNEGO. Kierownikiem sekcji jest ks. dr hab. Wojciech Misztal, prof. UPJPII. 4 grudnia 2010 sekcja zorganizowała konferencję: *Duchowość klasztorów polskich – klasztor franciszkanów w Krakowie*.

SEKCJA PEDAGOGICZNO-KATECHETYCZNA. Kierownikiem sekcji jest ks. prof. dr hab. Janusz Mastalski. 1 czerwca 2010 sekcja zorganizowała wraz z prezydentem miasta Krakowa i Uniwersytetem Papieskim Jana Pawła II ogólnopolską konferencję pt. *Student z niepełnosprawnością w środowisku akademickim – współczesne wyzwania i dylematy*. Ponadto Sekcja zorganizowała spotkanie studyjne mające charakter panelu, na którym podjęto tematykę związaną z problemami wychowawczymi we współczesnej szkole.

SEKCJA DOGMATYCZNA. Kierownikiem sekcji jest ks. dr hab. Jan Żelazny, prof. UPJPII. W roku sprawozdawczym sekcja przyjęła nowych członków z różnych ośrodków akademickich w Polsce i przygotowuje międzynarodowe sympozjum poświęcone koncepcji teologii w tradycji orientalnej.

SEKCJA MISJOLOGICZNA. Pracami sekcji kieruje ks. dr Grzegorz Wita. Członkowie i sympatycy sekcji kontynuowali comiesięczne spotkania w ramach seminariów otwartych, podczas których omawiane były aktualne zagadnienia realizacji misji Kościoła. Spotkaniom towarzyszyła Eucharystia w intencji dzieła misyjnego Kościoła. Sekcja misjologiczna wraz z Działem Misyjnym Archidiecezji Katowickiej realizowała projekt *Młodzi przyszląścią Kościoła* mający na celu wsparcie ośrodków edukacyjnych na Bliskim Wschodzie, w Europie Wschodniej, w Afryce i w Ameryce Południowej. Efektem tych starań było zorganizowanie w sierpniu

dwutygodniowych rekolekcji dla młodzieży mołdawskiej w okolicach Kiszyniowa w Mołdawii. 13 maja 2010 roku w Katowicach w siedzibie Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego została zorganizowana międzynarodowa konferencja misjologiczna pt. *Razem dla ewangelizacji świata. Stulecie nowoczesnej myśli misjologiczno-ekumenicznej* upamiętniająca I Światową Konferencję w Edynburgu z roku 1910. W katowickim spotkaniu wzięło udział kilkudziesięciu teologów, zwłaszcza misjologów z kraju i zagranicy, reprezentujących różne (także niekatolickie) ośrodki naukowe podejmujące zagadnienia misji i ekumenii. 12 czerwca odbył się VIII Rajd Misyjny Dzieła Misyjnego Archidiecezji Katowickiej (Jaworze–Błatnia–Brenna) współorganizowany przez członków sekcji, wzięło w nim udział około 200 uczestników. W dniach 26–30 lipca 2010 kierownik sekcji ks. dr Grzegorz Wita uczestniczył w IV Kongresie International Association Catholic Missiologists w Tagaytay (Filipiny) i wygłosił referat pt. *Theology of Harmony in the Federation of Asian Bishops' Conferences (FABC) Documents*. We wrześniu 2010 roku kierownik sekcji został mianowany dyrektorem Papieskiego Dzieła Misyjnego w Archidiecezji Katowickiej, tym samym Sekcja Misjologiczna zyskała nowe możliwości rozszerzenia swej aktywności. 4 grudnia 2010 roku ks. dr Grzegorz Wita wygłosił referat podczas ogólnopolskiej sesji misjologicznej zorganizowanej przez Papieską Unię Misyjną na Jasnej Górze *Aktualność wezwań „Redemptoris missio” w życiu powołanych*. Z udziałem członków sekcji miały miejsce spotkania środowisk misyjnych i misjologicznych Kościoła w Polsce (np. Niepokalanów, Kraków, Warszawa). Członkowie sekcji opublikowali kilka pozycji książkowych i artykułów oraz wzięli udział w kilku konferencjach naukowych oraz popularyzowali sprawy refleksji intelektualnej nad dziełem ewangelizacji i relacji międzyreligijnych podczas spotkań i wykładów dla różnych środowisk np. Uniwersytetu Trzeciego Wieku, Klubu Inteligencji Katolickiej, młodzieży szkolnej.

SEKCJA PRAWA KANONICZNEGO. Po śmierci ks. dr. Józefa Rapacza, od kilku miesięcy kieruje nią o. dr Andrzej Kukła CSSR.

SEKCJA LITURGICZNA. Sekcję prowadzi ks. mgr lic. Stanisław Mieszczak SCJ. Rok 2010 był czasem restrukturyzacji sekcji. Po nieudanych próbach ożywienia działalności w poprzednich latach postanowiono zwrócić się do środowisk, które żyją sprawami liturgii na co dzień. Inicjatorem tych zmian był ks. prał. Franciszek Chowaniec, który od samego początku jest aktywnym członkiem sekcji. Tak więc zainteresowano przynależnością do sekcji odpowiedzialnych za Duszpasterstwo Służby Liturgicznej Archidiecezji Krakowskiej oraz wykładowców liturgiki, którzy byli kiedyś członkami nieistniejącego dziś Koła Wykładowców Liturgiki. Po pierwszych kontaktach wskazano także na grupę kapłanów duszpasterzy, którzy byli kiedyś zaangażowani osobiście we wprowadzanie zasad odnowionej liturgii w parafiach. Dzisiaj wielu z nich jest już na emeryturze. W roku sprawozdawczym odbyły się trzy spotkania sekcji. Na spotkaniu organizacyjnym 26 kwietnia 2010 ustalono wstępną zasadę, że spotkania sekcji będą się odbywać w rytm wydawania kolejnych zeszytów kwartalnika „Ruch Biblijny i Liturgiczny”. Spotkania te będą otwarte także dla wszystkich, którzy nie są członkami towarzystwa. Tematem wiodącym każdej sesji będzie jeden z publikowanych artykułów, który przedstawi sam autor. Stworzy się zatem dobra okazja do dyskusji i pytań ze strony uczestników, a ze strony autora będzie możliwe wprowadzenie uzupełnień. Na kolejnych spotkaniach w dniach 31 maja i 25 października poruszono tematy stuły kapłańskiej i zwyczaju *fermentum*. Członkowie sekcji z racji swoich podstawowych obowiązków podejmują prace o charakterze naukowo-dy-

daktycznym na uczelni i formacyjnym w zakresie liturgii. Warto wspomnieć o kursach dla fotografów, którzy chcą robić zdjęcia w kościołach, o przygotowywaniu nadzwyczajnych szafarzy komunii świętej, o formowaniu służby liturgicznej itd.

SEKCJA SZTUKI SAKRALNEJ. Sekcją kieruje prof. dr hab. Tomasz Węclawowicz. Kierownik Sekcji brał udział w badaniach Międzyuczelnianego Instytutu Konserwacji i Renowacji Dzieł Sztuki z siedzibą w Warszawie przygotowujących program konserwatorski dla planowanych prac konserwatorskich w kościele Bożego Ciała na krakowskim Kazimierzu. W oparciu o wyniki tych badań sekcja przy współpracy Zakonu Kanoników Regularnych Laterańskich oraz Instytutu Historii Sztuki i Kultury Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II zorganizowała 8 listopada 2010 roku konferencję naukową nt. *Dzieje kościoła pw. Bożego Ciała na Kazimierzu*. Wpisuje się ona w cykl podobnych monograficznych konferencji zapoczątkowanych już w roku 1995 przez śp. ks. prof. Zdzisława Klisia, poprzedniego kierownika sekcji. W jej trakcie wygłoszono następujące referaty: *Kościół Bożego Ciała – świątynia na miarę miasta stołecznego i europejskiego* (ks. prof. Kazimierz Łatak CRL), *Kościół parafialny pw. Bożego Ciała w kontekście układu lokacyjnego miasta Kazimierza* (prof. Bogusław Krasnowolski), *Legaty na kościół i klasztor Bożego Ciała w XV wieku – z badań nad pobożnością miejską* (dr Elżbieta Piwowarczyk), *Średniowieczne herby w kościele Bożego Ciała* (prof. Zenon Piech), *Przyczynek do genezy XVII-wiecznej aranżacji wnętrza prezbiterium kościoła Bożego Ciała* (mgr Joanna Daranowska-Łukaszewska), *O sposobach wykorzystania wzorów graficznych do obrazów w kościele Bożego Ciała* (dr Beata Frey-Stec), *Rywalizacja pracowni malarskich w Krakowie w pierwszej połowie wieku XVII a wystrój kościoła Bożego Ciała* (mgr Jerzy Żmudziński), *Kościół Bożego Ciała. Dwie kaplice Maryjne i ich dekoracje sztukatorskie* (dr Michał Kurzej), *Prace konserwatorskie przy stallach z prezbiterium kościoła Bożego Ciała w latach 2002–2004* (mgr Marta Bobek), *Co zmienia prace konserwatorskie we wnętrzu kościoła Bożego Ciała na Kazimierzu – wybrane zagadnienia i wnioski w świetle przeprowadzonego rozpoznania konserwatorskiego* (mgr Janusz Sarkowicz). Teksty referatów wraz z niezbędnym materiałem ilustracyjnym ukażą się drukiem.

SEKCJA FILOZOFICZNA. Sekcja prowadzona przez o. dr. Piotra Jordana Śliwińskiego OFMCap nie przedstawiła sprawozdania. Nowym kierownikiem sekcji został 23 lutego 2011 roku ks. dr hab. Henryk Majkrzak SCJ.

SEKCJA TEOLOGII FUNDAMENTALNEJ. Kierownikiem sekcji jest ks. dr Damian Wąsek. Sekcja Teologii Fundamentalnej współorganizowała w 2010 roku wiele wydarzeń o charakterze naukowym, ze szczególnym uwzględnieniem kontekstu ekumenicznego. Jej członkowie brali udział w licznych spotkaniach, sympozjach i panelach dyskusyjnych organizowanych przez ośrodki naukowe w Polsce. Konkretnie przykłady tej działalności to: Międzynarodowe Sympozjum *Wspólnota anglikańska a ekumenia. Wokół konstytucji apostolskiej „Anglicanorum coebitus”* Benedykta XVI organizowane przez ks. Tadeusza Kałużnego i o. Zdzisława Kijasa w Krakowie; wykład ks. dra hab. Tadeusza Dzidka, prof. UPJPII: *Funkcje sztuki w teologii* dla wykładowców i studentów Uniwersytetu Poznańskiego; wykład kierownika sekcji nt. *Bóg urojony R. Dawkinsa a Bóg żywy chrześcijan* wygłoszony w Instytucie Teologicznym w Bielsku-Białej dla członków i sympatyków tamtejszego oddziału oraz *Aspekty językowe sporu o istnienie Boga* wygłoszony w ramach sympozjum *Istnienie Boga. Teizm, agnostycyzm, ateizm* 3 grudnia 2010 w Krakowie; wykład dr Urszuli Pękali: *Sytuacja teologii w Niemczech* cenny z uwagi na wydane ostatnio memorandum teologów niemieckojęzycznych. Z działalności wydawniczej sekcji podkreślić należy złożenie

do druku VI tomu podręcznika do teologii fundamentalnej pod red. Ł. Kamykowskiego, A. Napiórkowskiego, T. Dzidka i D. Wąska oraz opublikowaną przez Wydawnictwo UNUM pracę doktorską kierownika sekcji pt. *Koncepcja teologii Piotra Abelarda*.

SEKCJA HISTORYCZNA. Jej pracami kieruje ks. dr hab. Józef Marecki, prof. UPJPII. W roku sprawozdawczym sekcja odbyła 5 spotkań (18 lutego, 15 kwietnia, 10 czerwca, 18 listopada, 16 grudnia) poświęconych problemom heraldyki kościelnej, sposobom tworzenia nowych herbów biskupich oraz herbom Kościołów wschodnich (głównie jakobitów, syromalabarskiego i koptyjskiego).

Oddziały terenowe

ODDZIAŁ W KATOWICACH. Pracami oddziału kieruje ks. dr Andrzej Nowicki. W roku sprawozdawczym odbyły się dwa zebrania. Pierwsze z nich odbyło się 11 czerwca 2010 roku w ramach konferencji poświęconej 30 rocznicy przeniesienia Śląskiego Seminarium Duchownego z Krakowa do Katowic. Referat na temat: *Wyższe Śląskie Seminarium Duchowne w Katowicach w latach 1980–2010* wygłosił ks. prof. dr hab. Jan Górecki z Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Członkowie sekcji Polskiego Towarzystwa Teologicznego w Katowicach byli także współorganizatorami VI Dni duchowości, które odbyły się w dniach 28–29 września 2010 roku w Wyższym Śląskim Seminarium Duchownym w Katowicach pod hasłem *Słudzy komunii*. W pierwszym dniu wysłuchano następujących referatów: *Prezbiter – minister Trinitatis* (ks. dr Bojan Ravbar z Centrum Duchowości Wspólnotowej dla Księży, Diakonów i Kleryków Diecezjalnych, Loppiano k. Florencji), *Modlitwa kapłana* (dr Marian Zawada OCD), *Kapłan w kościelnej wspólnocie w świetle listów św. Pawła* (ks. dr hab. Stanisław Haręzga, prof. KUL), *Communio w relacjach prezbiterów z osobami konsekrowanymi* (dr hab. Teresa Paszkowska, prof. KUL). W drugim dniu sesji zostały wygłoszone dwa referaty: *Tożsamość prezbitera* (ks. dr Paweł Borto) oraz *Prezbiter – sacerdos et victima* (ks. dr Bojan Ravbar). Po każdym z wykładów miała miejsce ożywiona dyskusja, w której głos zabierali członkowie katowickiego oddziału Polskiego Towarzystwa Teologicznego, obecni na spotkaniu studenci Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego oraz alumni Wyższego Śląskiego Seminarium Duchownego w Katowicach. Aktualnie oddział katowicki liczy 17 członków.

ODDZIAŁ W CZĘSTOCHOWIE. Pracami oddziału kieruje ks. dr Jerzy Bielecki. W roku sprawozdawczym odbyły się 2 zebrania zarządu oddziału i zorganizowano dwa posiedzenia naukowe. 27 lutego 2010 roku miało miejsce sympozjum naukowe z racji Roku Kapłańskiego pod hasłem *Kapłan – świadek miłości*. W trakcie jego trwania wygłoszono 3 referaty: *Biblijny obraz kapłana* (prof. dr hab. Tomasz Maria Dąbek OSB), *Kapłaństwo u Ojców Kościoła* (ks. prof. dr hab. Stanisław Longosz) oraz *Istota i specyfika tożsamości kapłańskiej* (ks. bp prof. dr hab. Andrzej Czaja). Podczas drugiego posiedzenia w dniu 22 listopada 2010 roku ks. dr Jacek Kapuściński wygłosił referat pt. *Duchowieństwo w diecezji częstochowskiej w okresie II Rzeczypospolitej*.

ODDZIAŁ W PRZEMYŚLU. Pracami oddziału kieruje ks. dr Waław Siwak. W okresie sprawozdawczym miały miejsce dwa zebrania: 19 lutego 2010 roku z referatem ks. dra Norberta Podhoreckiego: *Relatywizm na gruncie filozofii oraz nauk przyrodniczych* oraz 8 grudnia 2010 z referatami: *Kulturowa kondycja Europy i wynikające z niej wyzwania*

w świetle nauczania Kościoła (ks. prof. dr hab. Kazimierz Bełch), *The Christian understanding of freedom and the spiritual community of Europe* (ks. dr Norbert Podhorecki), *Imperatywy maryjnego wymiaru chrześcijańskiej duchowości* (ks. dr Wacław Siwak). Na spotkaniu tym zapoznano się także z treścią referatów członków przemyskiego oddziału PTT wygłoszonych na Międzynarodowym kolokwium *Disputationes Quodlibetales* pt. *Duša & Európa* zorganizowanym na Uniwersytecie w Prešovie (Słowacja) w dniu 25 listopada 2010. Spotkaniom towarzyszyła ożywiona dyskusja.

ODDZIAŁ W KALWARII ZEBRZYDOWSKIEJ. Kieruje nim o. dr Romuald Kośła OFM. W okresie sprawozdawczym Oddział w Kalwarii Zebrzydowskiej działający przy Wyższym Seminarium Duchownym Ojców Bernardynów zorganizował trzy spotkania. 11 marca 2011 roku w ramach Roku Kapłańskiego odbyła się sesja naukowa nt. *Kapłan wierny powołaniu*. Złożyły się na nią następujące referaty: *Kapłaństwo Ojców Kościoła* (ks. dr hab. Edward Staniek, prof. UPJPII), *Kapłan – specjalista i pasjonat w sprawach kontaktu z Bogiem* (ks. prof. dr hab. Roman Pindel), *Wpływ szkoły na gorliwość kapłańską katechety: blaski i cienie* (ks. dr hab. Tadeusz Panuś, prof. UPJPII). 22 kwietnia 2010 roku zaprezentowany został kolejny referat o kapłaństwie: *Urząd kapłana według współczesnej teologii zachodniej* (o. dr Roger Cicholaz OFM z Bornhofen, Niemcy). Trzecie spotkanie odbyło się 8 listopada 2010 z racji inauguracji nowego roku akademickiego 2010–2011. Podczas uroczystości inauguracyjnych ks. prof. dr hab. Stanisław Ludwik Piech wygłosił wykład: *Instytut teologiczny dla zakonników z Galicji w Kalwarii Zebrzydowskiej i we Lwowie (1824–1891)*.

ODDZIAŁ W TUCHOWIE. Kieruje nim o. dr Janusz Urban CSsR. W roku sprawozdawczym zorganizowano następujące 3 sympozja i warsztaty: *Biblia księgą życia i świadectwa misjonarza redemptorysty* (Tuchów, 25–27 stycznia 2010) – doroczne sympozjum naukowe organizowane w ramach pogłębiania duchowości apostołskiej w perspektywie działalności misyjno-rekolekcyjnej redemptorystów. Głównym prelegentem był ks. prof. dr hab. Waldemar Chrostowski; *Duszpasterstwo małżeństwa i rodziny* (Lubaszowa, 21–23 września 2010) – warsztaty duszpastersko-katechetyczne. Głównym prelegentem i prowadzącym był dr Mieczysław Guzewicz – mąż, ojciec trojga dzieci, dr teologii biblijnej, członek Komisji Episkopatu Polski do spraw rodziny; *Przychodzę z ufnością przed Twój święty obraz. 60 lat Nieustannej Nowenny w Polsce (1951–2011)* (Tuchów, 13 października 2010). Sympozjum to było połączone z uroczystą inauguracją nowego roku akademickiego w Wyższym Seminarium Duchownym Redemptorystów. Głównym prelegentem sympozjum był ks. dr hab. Janusz Królikowski, prof. UPJPII, który w wykładzie inauguracyjnym przedstawił symbolikę i przesłanie teologiczno-duchowe tej najbardziej znanej w świecie ikony. Wydany został także ósmy numer pisma naukowego warszawskiej Prowincji Redemptorystów „*Studia Redemptorystowskie*”.

ODDZIAŁ W KIELCACH. Pracami oddziału kieruje ks. dr Paweł Borto. W roku sprawozdawczym odbywały się regularne comiesięczne spotkania, podczas których dzielono się doświadczeniami z różnych konferencji naukowych. Wspólnie z ośrodkiem radomskim przygotowano dwudniową sesję naukową na temat: *Chrześcijańskie świadectwo – od początków do współczesności*. W jej ramach przeanalizowano współczesny kontekst świadectwa, źródłowe rozumienie świadectwa w chrześcijaństwie oraz sens wezwania do świadectwa we współczesnym kontekście. W pierwszym dniu konferencji (26 maja) w Kielcach wysłuchano następujących referatów: *Między charyzmatem a instytucją. U po-*

czątków Kościoła (ks. prof. dr hab. Józef Kudasiewicz), Świadełstwo życia chrześcijańskiego w literaturze na przykładzie noweli „Sąd morza” Gertrudy von Le Fort (dr Ewa Piasta), *Dialektyka świadectwa wiary Fiodora Dostojewskiego* (ks. dr hab. Zbigniew Trzaskowski), *Jana Pawła II perspektywy nowej ewangelizacji* (ks. dr hab. Wiesław Przygoda, prof. KUL), *Kultura jako miejsce chrześcijańskiego świadectwa* (ks. dr hab. Roman Kuligowski, prof. UKSW). Kierownik oddziału ks. dr Paweł Borto był *spiritus movens* przygotowania wspomnianej już na wstępie ogólnopolskiej konferencji na temat: „*Trwali oni w nauce Apostołów i we wspólnocie, w łamaniu chleba i w modlitwach*” (Dz 2, 42). *Ideał pierwszej wspólnoty wobec rozbitej jedności. Perspektywy pojednania*. W roku sprawozdawczym część osób z oddziału kieleckiego pracowała nad redakcją polskiego tłumaczenia *Herders Neues Bibellexikon* 2008, cennej dla polskiego środowiska teologicznego inicjatywy wydawniczej.

ODDZIAŁ W SANDOMIERZU liczy 26 osób. W związku ze złożeniem w dniu 24 września 2010 roku rezygnacji przez dotychczasowego kierownika oddziału ks. dr hab. Jana Zimnego, prof. KUL, 26 października 2010 roku odbyło się walne zebranie Oddziału w Sandomierzu, które wybrało na nowego przewodniczącego ks. dr hab. Romana Bogusława Sieronia, prof. KUL. W roku sprawozdawczym oddział sandomierski podjął wiele form działalności. Zorganizowano 4 konferencje naukowe w Sandomierzu i w Stalowej Woli. Były to: Spotkanie Cyrylometodiańskie – międzynarodowa sesja naukowa *Sacri Canones – 20 lat doświadczeń* (13 lutego), międzynarodowa konferencja naukowa z cyklu: *Bóg a życie społeczne. Agape, filantropia czy usługa? Działalność trzeciego sektora* (Stalowa Wola, 15.04), międzynarodowe sympozjum z wystawą *Sandomierskie Spotkania z Biblią w Roku Kapłańskim* (Sandomierz, 23.04), *Cmentarz Świętopawelski w Sandomierzu. W dwóchsetlecie powstania* (Sandomierz, 21. 10).

Członkowie sandomierskiego oddziału PTT ogłosili również 11 referatów podczas konferencji naukowych. Prowadzono także wzmoczoną działalność wydawniczą, czego owocem jest 20 pozycji książkowych oraz wiele artykułów, zamieszczonych zwłaszcza na łamach półrocznika „Pedagogika katolicka”, kwartalnika „Społeczeństwo i Rodzina” i „Przeglądzie Biblijnym” wydawanych przy współudziale członków oddziału sandomierskiego PTT.

ODDZIAŁ W TARNOWIE. Kierownikiem oddziału jest ks. dr hab. Janusz Królikowski, prof. UPJPiI. W roku sprawozdawczym odbyło się kilka spotkań roboczych oddziału, na których dzielono się informacjami na temat prowadzonych prac. Omawiano m.in. kwestie dotyczące przygotowywanej konferencji poświęconej związkowi wiary i kultury w kontekście przemówienia papieża Jana Pawła II w UNESCO w 1980 roku. Tarnowski oddział PTT przygotowuje publikację okolicznościową poświęconą 225. rocznicy powstania diecezji tarnowskiej. Zgłosiło się już 76 autorów gotowych do włączenia się w prace nad przygotowywaną publikacją. W ramach działalności oddziału tarnowskiego wydano także książkę: *Od Świętej Trójcy uwielbiona* (Biblos, Tarnów 2010), która zawiera materiały z sympozjum mariologicznego z Bochni z 2009 roku. Pod patronatem oddziału i przy współpracy z członkami ukazał się trzeci numer rocznika „Studia Regionalne” (Mielec-Tarnów) za rok 2010, w którym niektórzy członkowie opublikowali efekty swoich naukowych poszukiwań.

ODDZIAŁ W RZESZOWIE. Kierownikiem oddziału jest ks. dr hab. Andrzej Garbarz, prof. Uniwersytetu Rzeszowskiego. W roku sprawozdawczym oddział uczestniczył w kilku znaczących dla środowiska Podkarpacia konferencjach. Niektóre z nich organizowane były wspólnie z Caritasem Diecezji Rzeszowskiej, Stowarzyszeniem *Civitas Christiana* i Instytutem Jana Pawła II w Rzeszowie. I tak: 17 maja 2010 roku w Ośrodku Caritasu Diecezji

rzeszowskiej w Myczkowcach zostały otwarte Ogrody Biblijne. Na konferencji z tej okazji referat wygłosił ks. prof. Tomasz Jelonek; 12 czerwca 2010 roku w Myczkowcach odbyła się część II konferencji nt. *Kultura chrześcijańska przełomu tysiącleci* (pierwsza miała miejsce w 2008 roku), 16 października 2010 roku odbyła się w Myczkowcach konferencja nt. *Kultura pogranicza*. 3 grudnia 2010 roku w Instytucie Jana Pawła II odbyła się konferencja międzynarodowa pt. *Spór o wizję człowieka we współczesnej kulturze*. Z większości wymienionych konferencji opublikowano materiały pokonferencyjne. Ponadto członkowie Oddziału w Rzeszowie brali czynny udział poprzez referaty i dyskusję w szkoleniu propagującym idee transplantologii. Spotkania takie odbyły się w Brzozowie i w Rzeszowie. Członkowie rzeszowskiego oddziału PTT opublikowali szereg artykułów w czasopismach teologicznych oraz angażowali się w różnorodną działalność naukową i duszpasterską, m.in. prowadząc cykliczne lub autorskie audycje w Katolickim Radiu VIA.

ODDZIAŁ W BIELSKU-BIAŁEJ. Kierownikiem oddziału jest ks. prof. zw. dr hab. Tadeusz Borutka. Oddział powstały 26 września 2006 roku liczy aktualnie 44 członków. W roku 2010 odbyły się trzy spotkania w siedzibie Instytutu Teologicznego im. Św. Jana Kantego w Bielsku-Białej przy ul. Żeromskiego 5: spotkanie oplatkowe 12 stycznia 2010 roku dla członków Bielskiego Koła Polskiego Towarzystwa Teologicznego i środowiska akademickiego Podbeskidzia z udziałem bpa Tadeusza Rakoczego i przedstawicieli władz Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie; 27 kwietnia 2010 roku wykład nt. *Życia i działalności pisarskiej Św. Jana Kantego* wygłosił ks. inf. Władysław Gasidło; 9 listopada 2010 roku wykład nt. *Teologia wobec ateizmu naukowego – polemika z „Bogiem urojonym” Dawkinsa* wygłosił ks. dr Damian Wąsek (Bielsko-Biała). Wykładom towarzyszyła żywa dyskusja.

Członkowie bielskiego oddziału PTT wzięli również udział w odbywającej się dniach od 15 do 16 listopada 2010 roku konferencji naukowej na temat: *Pytania o wspólnotę* organizowanej wspólnie z Katedrą Polonistyki Akademii Techniczno-Humanistycznej w Bielsku-Białej oraz odbywającej się w dniach od 7 do 8 grudnia sesji naukowej nt. *Współczesne oblicza humanizmu* organizowanej wspólnie z przez koła naukowe humanistów i teologów z Katedry Polonistyki Akademii Techniczno-Humanistycznej i Instytutu Teologicznego im. Św. Jana Kantego w Bielsku-Białej.

ODDZIAŁ W RADOMIU. Kierownikiem oddziału jest ks. dr Dariusz Zbigniew Skrok. W roku sprawozdawczym oddział liczący obecnie 56 osób przygotował dwie konferencje naukowe. Pierwsza z nich odbyła się 27 kwietnia 2010 nt. *Pokuta dzisiaj*. W jej trakcie wygłoszono następujące referaty: *Pokuta w refleksji teologicznej kościoła anglikańskiego* (ks. dr hab. Przemysław Kantyka, prof. KUL), *Formy pokuty pozasakramentalnej w starożytnym Kościele* (dr Piotr Turzyński), *Ars celebrandi – szafarz sakramentu pokuty* (ks. dr Dariusz Skrok), *Problemy bioetyczne w konfesjonale. Przemiany mentalnościowe w dziedzinie prokreacji. Doświadczenie włoskie* (ks. prof. dr hab. Artur Jerzy Katolo), *Przygotowanie do posługi konfesjonatu w formacji seminarzysty* (ks. dr Jarosław Wojtkun), *Formacja stała księży – rola Centrum Myśli Benedykta XVI* (ks. dr hab. Roman Kuligowski, prof. UKSW). Materiały pokonferencyjne ukazały się w Wydawnictwie UNUM dzięki wsparciu finansowemu ministra nauki i szkolnictwa wyższego.

Dруга konferencja naukowa, która odbyła się w dniach 26–27 maja 2010 roku w Kielcach i w Radomiu podjęła temat: *Chrześcijańskie świadectwo od początków do współczesności*. W drugim dniu obrad w Radomiu podjęto następujące tematy: *Ekumeniczne perspektywy chrześcijańskiego świadectwa* (ks. dr hab. Przemysław Kantyka, prof. KUL), *Chrześcijanin*

wobec promocji laickiej wizji świata (ks. dr Daniel Swend), „Struktury świadectwa” w Kościele pierwotnym (ks. dr Tomasz Siemieniec) oraz *Liturgia jako miejsce świadectwa na rzecz jedności* (ks. dr hab. Andrzej Żądło, prof. UŚ).

ODDZIAŁ W SOSNOWCU jest najmłodszym oddziałem, swoje istnienie rozpoczął 20 listopada 2009 roku. Kierownikiem oddziału jest ks. prof. dr hab. Jan Orzeszyna. W roku sprawozdawczym odbyły się trzy posiedzenia zarządu połączone z Eucharystią bądź wspólną Liturgią godzin, wykładem zaproszonego prelegenta oraz dyskusją nad bieżącymi sprawami. Oddział sosnowiecki zorganizował także symposium: *Jan Paweł II – odwaga świętości*, na którym wygłoszono następujące referaty: *Odwaga świętości w procesie wychowania w rodzinie* (ks. prof. dr hab. Janusz Mastalski), *Jan Paweł II – zdumiewanie się tajemnicą człowieka* (ks. dr Leszek Łysień) oraz *Biblijne podstawy wezwania do świętości w nauczaniu Jana Pawła II* (dr Grażyna Wrona).

Uwagi końcowe

Do najważniejszych dokonań Zarządu Polskiego Towarzystwa Teologicznego w Krakowie w roku sprawozdawczym należy zaliczyć przeprowadzenie 2 ważnych, wspomnianych wyżej, konferencji naukowych: *Via Pulchritudinis. Wątki biblijne w literaturze i kulturze polskiej* oraz *Trwali oni w nauce Apostołów i we wspólnocie, w łamaniu chleba i w modlitwach* (Dz 2, 42). *Ideał pierwszej wspólnoty wobec rozbitej jedności. Perspektywy pojednania*.

Należy się cieszyć rozwojem Towarzystwa, które posiada 15 sekcji specjalistycznych w Krakowie i 12 oddziałów terenowych. Na szczególne uznanie zasługuje ożywiona działalność oddziałów w Przemyślu, Kielcach, Radomiu i Sandomierzu oraz krakowskich sekcji biblijnej, teologii fundamentalnej i misjologicznej. Godne podkreślenia jest także przyjęcie w roku sprawozdawczym 31 nowych członków Towarzystwa. Należy również przyznać, iż organizowanie spotkań sekcji historycznej i filozoficznej napotykało na trudności.

Polskie Towarzystwo Teologiczne jest kanonicznie publicznym stowarzyszeniem wierznych, a w prawie polskim organizacją kościelną o krajowym zasięgu działania. Stąd też zarząd na ręce kard. Stanisława Dziwisza oraz księży biskupów obecnych na walnym zebraniu składa serdeczne podziękowanie Konferencji Episkopatu Polski za troskę władz kościelnych o rozwój towarzystwa. Zarząd dziękuje również wszystkim aktywnym członkom towarzystwa, którzy mimo wielorakich trudności czynią wszystko, aby nasza działalność była kontynuowana i służyła dalszemu uwrażliwieniu polskiego społeczeństwa na myśl teologiczną.

Kraków

KS. KAZIMIERZ PANUŚ